

Důsledky podfinancování českého sportu

Michal Kraus

Hlavní nedostatky v současné školské tělovýchovné politice státu

- 2 hodiny povinné tělesné výchovy týdně pro mladý organismus rozhodně nestačí. Odborníci považují za optimální zajistit pro veškerou mládež 8 - 10 hodin pohybové aktivity týdně.
- při úsporných opatřeních byl rovněž zrušen systém sportovních kroužků a sportovních her, systém sportovních soutěží a příspěvek státu na lyžařské a sportovně-turistické kursy.
- počet žáků a studentů zapojených do pravidelné mimoškolní tělesné výchovy a sportu v ČR je 25 - 30%, což je pouhá polovina zahraničních ukazatelů. Za této situace úlohu škol na sebe musí přebírat občanská sdružení v tělovýchově a sportu.
- rozdílná úroveň vedení a nedostatečný počet hodin povinné tělesné výchovy na základních a středních školách a nedostatečné možnosti aktivního zapojení do povinné školní tělesné výchovy zdravotně oslabených žáků.
- nedostatečná možnost ohodnocení pedagogických pracovníků za práci ve sportovních klubech, což je rozhodující faktor pro zabezpečení pravidelných sportovních aktivit žáků.

Hlavní nedostatky v současné školské tělovýchovné politice státu

- převážně nedostatečná spolupráce mezi školou, sportovními spolky a obcemi, vyplývající z toho, že v mnoha obcích neexistují ucelené programy pro rozvoj tělovýchovy a sportu, zejména dětí a mládeže.
- zastaralá sportovní zařízení a absence koncepce jejich účelné výstavby, modernizace a údržby, omezená výstavba, údržba a nezajištěný provoz jednoduchých, volně přístupných zařízení, včetně zařízení škol, umožňujících spontánní sportovní aktivity.
- dobrovolné spolky spravují, na rozdíl od mnoha jiných zemí, převážnou část tělovýchovných a sportovních zařízení v ČR, čímž nezbývá čas, ani síly k řešení vlastních otázek sportovní přípravy a organizace sportu.
- občanská sdružení v tělesné výchově a sportu hodnotí současný stav jako kritický s tím, že bez podpory státu a obcí je spolková tělovýchova vážně ohrožena, a to zvláště u mládeže.
- odborníci, přes některé významné úspěchy českého sportu, stále častěji upozorňují, že současní úspěšní reprezentanti nebudou mít v krátkém čase své stejně úspěšné následovníky.

Dokument, definující citované nedostatky:

**Koncepce státní politiky v
tělovýchově a sportu v České
republice, schválená Usnesením
vlády č. 2/1999
ze dne**

6. ledna 1999

Přehled vládních dokumentů v letech 1999 - 2019

- Zákon o podpoře sportu, 7 x novelizovaný, v přípravě 8. novela
- 4 Koncepce podpory rozvoje sportu
- Národní plán rozvoje sportu pro všechny
- 3 soubory akčních plánů podpory sportu
- 3 programy a strategie ochrany zdraví
- Strategie pozitivního stárnutí

Výsledky státní politiky v oblasti podpory sportu od roku 1990

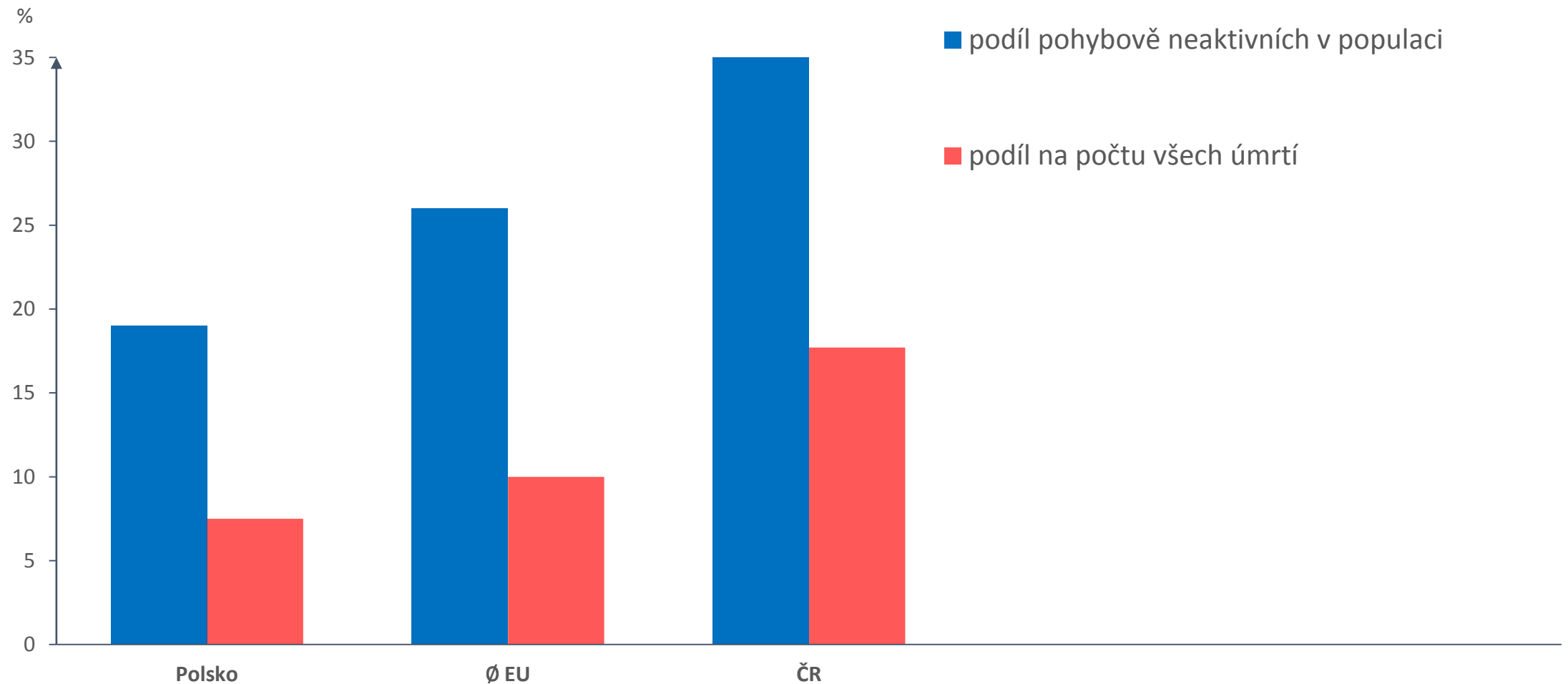
- v ČR je aktivně organizováno ve sportovních spolcích o polovinu občanů méně, než je průměr EU
- pohybově zcela neaktivních Čechů je téměř dvakrát více, než je průměr EU
- každoročně se snižuje počet TJ a SK v řádu stovek a počet aktivně sportujících; majetek TJ a SK je z více než 90 % starší 30 let
- česká populace vykazuje nejvyšší procento zastoupení osob s BMI vyšším než 25 (nadváha a obezita) z 50 zemí Evropy, a to až 66 %.
- v Česku je postiženo metabolickým syndromem až 28 % populace
- až 50 % branců či zájemců o službu v ozbrojených složkách státu není schopno splnit testy tělesné zdatnosti
- limity tělesné zdatnosti se snižují i u studentů fakult tělesné výchovy, tedy u budoucích trenérů a učitelů tělesné výchovy.

Pohybová aktivita školáků v ČR dle studie HBSC*

- alespoň 1 hodina pohybové aktivity denně – 20% dívek, 25% chlapců
- více než 50% dětí tráví v pracovní dny dvě a více hodin denně u TV
- 70% dětí tráví více než dvě hodiny denně u počítače
- v 15 letech tráví u počítače 6 a více hodin denně 33% chlapců a 16% dívek
- nedostatek pohybu pozitivně koreluje s výskytem obezity a nadváhy dětí
- u dětí, které u PC a TV tráví více než 2 hodiny denně (až 70%) se projevuje časté vadné držení těla, bolesti hlavy a páteře, nadváha a obezita

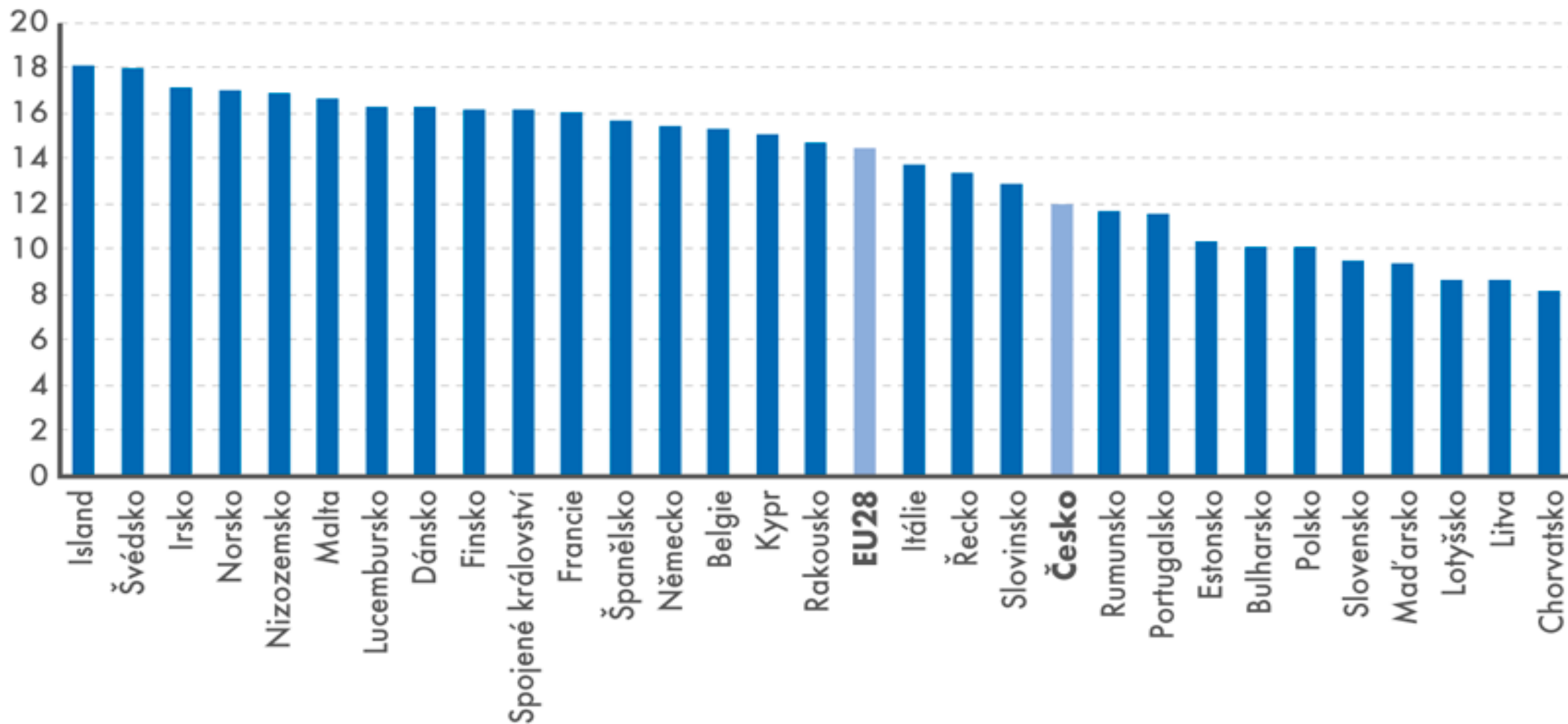
Zdroj:* Kalman, M., Sigmund, E., Sigmundová, D., Hamřík, Z., Beneš, L., Benešová, D., Csémy, L. Národní zpráva o zdraví a životním stylu dětí a školáků: Na základě mezinárodního výzkumu uskutečněného v roce 2010 v rámci mezinárodního projektu "Health behaviour in school-aged children: WHO collaborative cross-national study (HBSC)". Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. ISBN 978-80-244-2986-1.

Poměry počtu úmrtí v závislosti na pohybové neaktivitě v ČR, Polsku a Ø EU

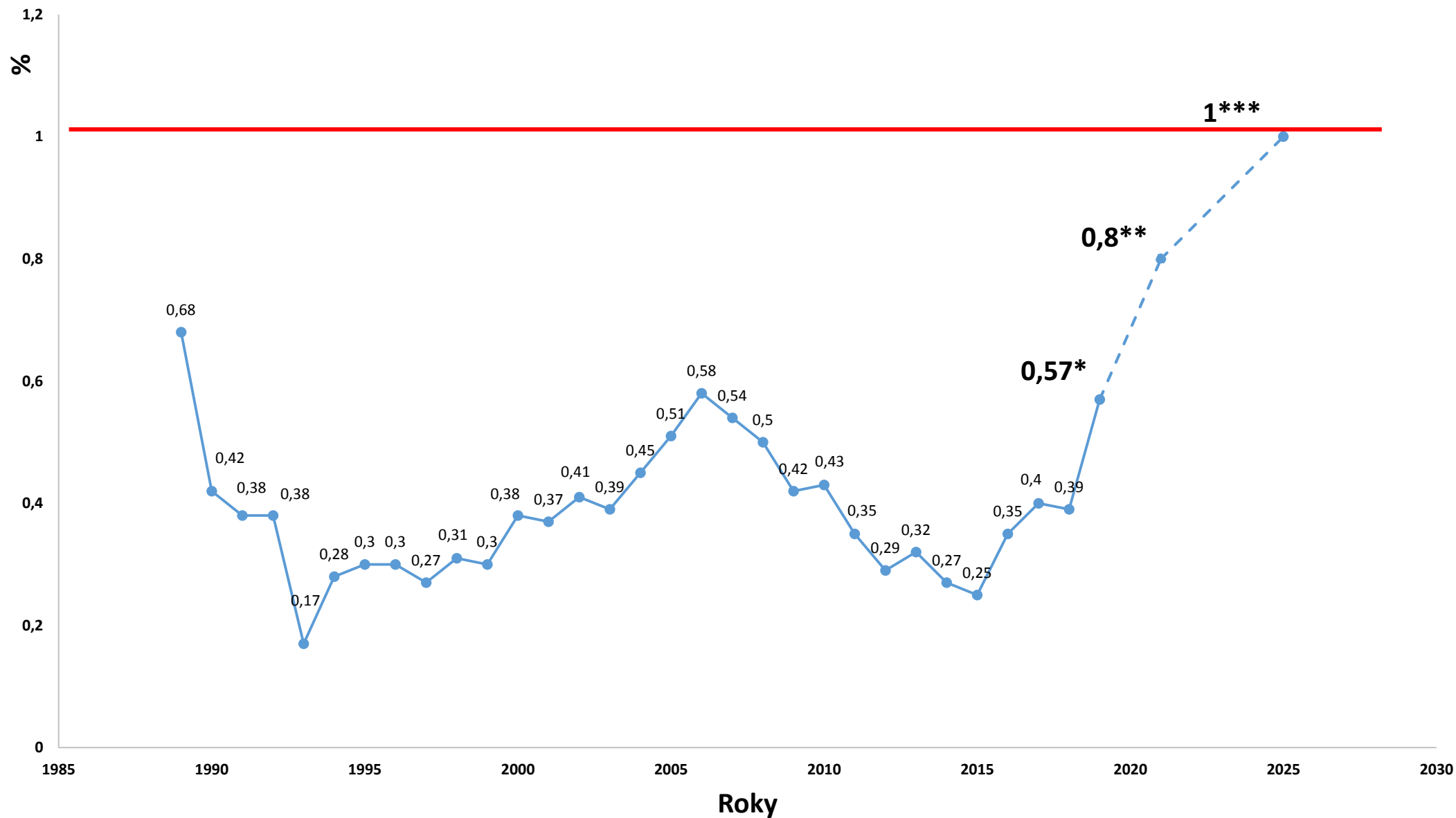

Očekávaný život ve zdraví mužů po 65 letech věku v roce 2015

Zdroj: ČSÚ 08/2017

Podíl výdajů na sport (SR + loterie) k celkovým výdajům SR (%)

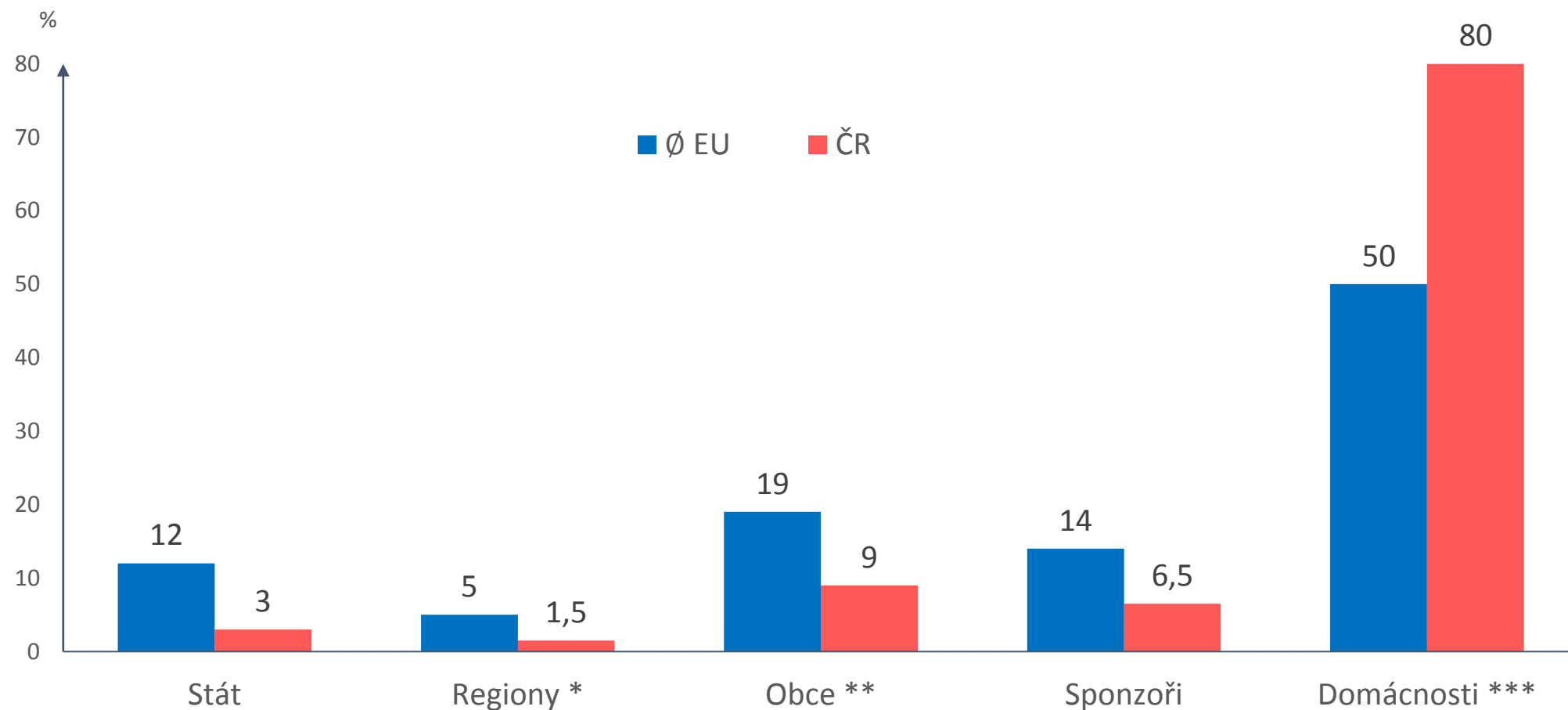

* SR 2019

** rok 2021 příslib premiéra

*** dle Koncepte Sport 25

Strukturální deformace zdrojů financování v ČR ve srovnání s \emptyset EU

* Regiony v ČR podporují z 90 % vrcholový sport

** Obce v ČR dotují z 90 % vlastní zařízení, 10 % dělí mezi vrcholový a masový sport

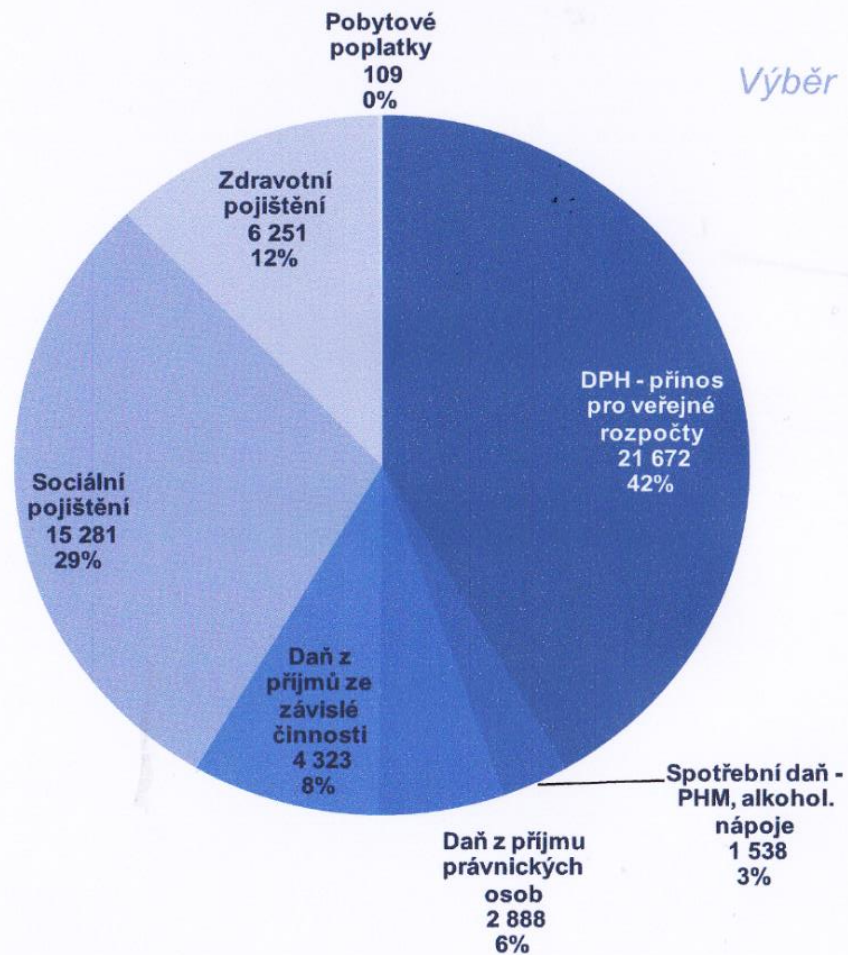
*** v důsledku toho v ČR 23 % domácností nemá finanční prostředky na sport

Dotace do sportu není spotřeba, ale investice

- sport a významné sportovní události výrazně stimulují místní ekonomiku
- sport vytváří ekonomické přínosy prostřednictvím pozitivního vlivu na nižší nemocnost a menší absenci či fluktuaci pracovníků
- sport v EU vytváří ročně hodnotu přes 400 miliard EUR, což odpovídá 3,7% HDP EU (v ČR více než 10 mld. Kč, tj. téměř 3% HDP)
- sport v EU zabezpečuje pracovní místa pro více než 15 milionů osob, tj. téměř 6% pracovní síly EU (v ČR kolem 200 tis. osob, tj. téměř 4 % pracovní síly), tedy výrazně více než celé odvětví zemědělství, lesnictví a rybnářství)
- sport se podílí na příjmech SR ve výši 3,5 %
- 1 Kč výdajů na sport generuje, včetně multiplikací až 3,55 Kč příjmů SR
- sport přináší úspory v SR na lékařskou péči za 1 investovanou Kč až 71 Kč

Ekonomické přínosy plynoucí ze sportu

Struktura přínosů pro státní a veřejné rozpočty ze sportu v ČR v r. 2011 dle druhu odvodu (mil. Kč)

Výběr → Alokace

Přínosy pro státní a veřejné rozpočty ze sportu v ČR v r. 2011 ve struktuře příjemců (mil. Kč) (dle zákona o rozpočtovém určení daní)

Efektivita výdajů na zajištění pravidelné pohybové aktivity občanů

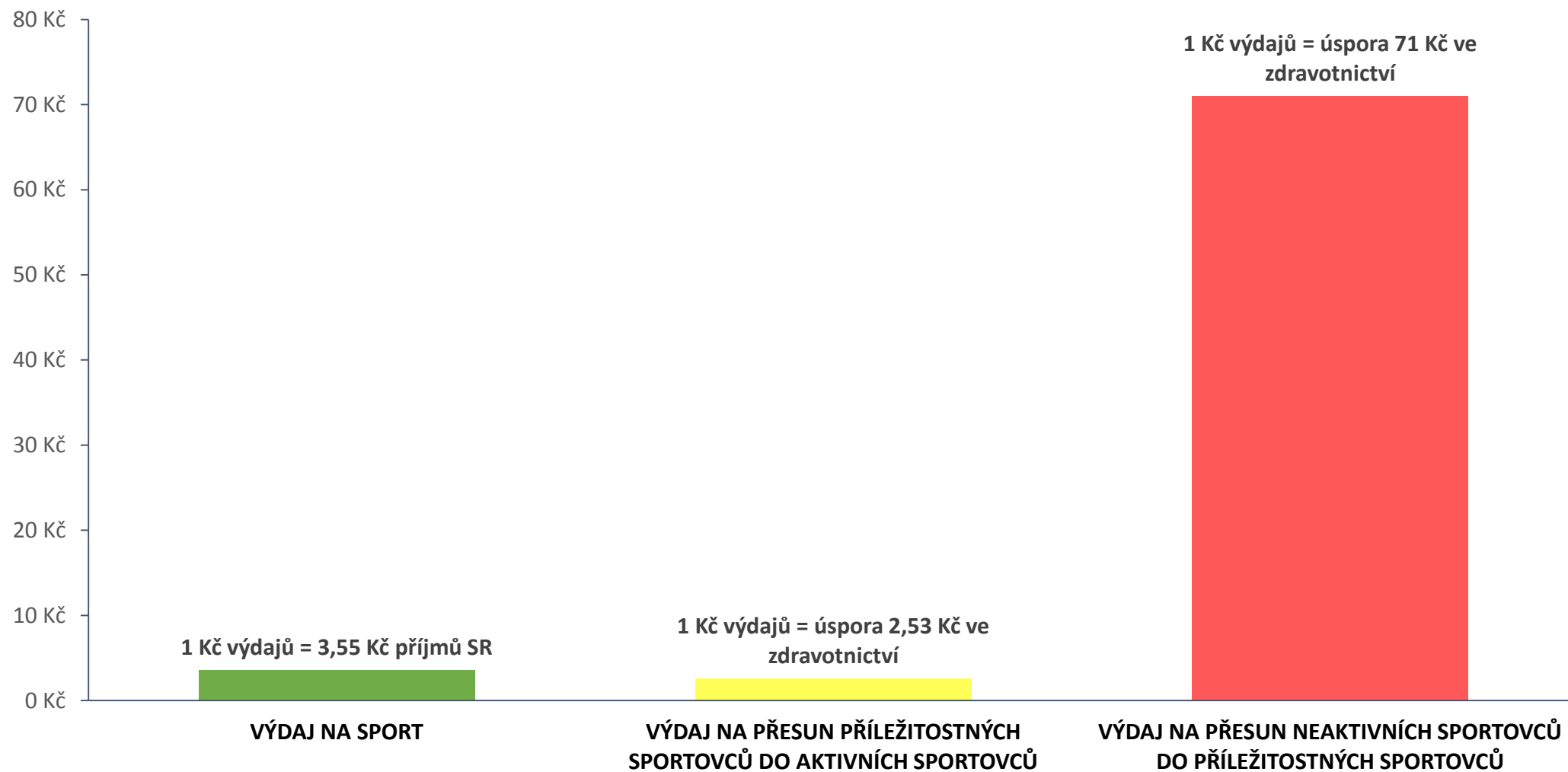

Zdroj: WHO: Health economic assessment tool (HEAT) www.euro.who.int/HEDAT po dosazení modelových dat ČR do výpočtu

Ekonomické efekty z významných mezinárodních sportovních akcí v ČR v roce 2015

Název akce rok 2015	dny	počet diváků (tis.)		dotace (mil. Kč)	odvod(daně) (mil. Kč)	přínosy VR (mil. Kč)
		tuzemci	cizinci			
MS cyklokros	3	14	7	12	36	24
HME atletika	4	47	23	45	235	190
ME U21 fotbal	14	111	52	48	410	362
MS hokej	18	505	237	175	1 315	1 140
CELKEM	38	677	319	280	1 996	1 716

Efektivita výdajů 1 Kč na sport ze SR pro saldo státního rozpočtu

Cesta k řešení neřešených problémů českého sportu

- Přestat vytvářet koncepce podpory sportu a pohybových aktivit, ale vytvořit potřebné, žádoucí a v EU obvyklé podmínky pro podporu sportu a pohybových aktivit
- Přestat tvořit plány rozvoje sportu a pohybových aktivit, ale vytvořit prostor a podmínky pro rozvoj sportu a sportovních aktivit
- Přestat deklarovat potřebu nárůstu hodin pohybových aktivit ve školách, ale počet hodin pohybových aktivit zvýšit
- Investovat do budoucích příjmů státního rozpočtu ze sportovních a pohybových aktivit a budoucích úspor ve zdravotnictví prostřednictvím snižování nemocnosti a prodlužování věku národa ve zdraví
- Přestat vytvářet přehlíživým vztahem k podpoře sportu a pohybovým aktivitám národnímu hospodářství na straně příjmů i výdajů každoroční miliardové škody a začít hospodařit s péčí dobrého hospodáře

Děkuji za pozornost